

Gratangen kommune

***Retningslinjer for behandling av dispensasjoner etter
Motorferdselsloven og tilhørende forskrifter***

Innholdsfortegnelse:

1.	Innledning	3
1.1	Formål	3
1.2	Virkeområde og definisjoner	3
2.	Generelt	4
2.1	Forhold ovenfor reindrift	4
2.2	Søknad om dispensasjoner til motorferdsel	4
2.3	Behandling av søknader	4
3.	Dispensasjon til motorisert ferdsel	5
3.1	Ervervsmessig transport (leiekjøring), jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav a)	5
3.2	Varig funksjonshemming, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav b)	5
3.3	Transport av bagasje/utstyr til fritidsbolig, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav c)	5
3.4	Materialtransport, jf. forskriftens § 3 første ledd bokstav d)	6
3.5	Kjøring i utmarksnæring for fastboende, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav d).	6
3.6	Transport av ved, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav e)	6
3.7	Gruppeturer på snødekt mark, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav f).	6
3.8	Preparering av hundespennløyper, jf. forskriftens § 3 første ledd bokstav e)	6
3.9	Transport i forbindelse med utmarksnæring, jf. forskriftens § 5a	7
3.10	Transport i forbindelse med tilsyn av jervebåser, jf. forskriftens § 5b	7
3.11	Tillatelse ved særlige behov, jf. forskriftens §	7
3.12	Luftfartøy	8
3.13	Reaksjoner ved brudd på retningslinjer og vilkår	8
3.14	Naturmangfoldloven	8
3.15	Særlige vilkår og klagebehandling på vedtak, jf. forskriftens § 7	8

Innledning

1.1 Formål

I henhold til «Lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag», heretter kalt motorferdselloven, tilhørende forskrifter og veiledninger er motorferdsel i utmark og vassdrag ikke tillatt med mindre annet følger av motorferdselloven eller med hjemmel i denne loven.

Kommunen har ansvaret for at regelverket blir fulgt. Motorferdsel i utmark reguleres i hovedsak av:

- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)
- Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag
- Rundskriv T-1/96 Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni nr. 82
- Rundskriv- 6/09 Om endringer i Nasjonale forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag

Formålet med kommunale retningslinjer er å følge opp intensjonene i regelverket for motorferdsel, samt forankre ansvar og saksbehandling i Gratangen kommune. Kommunen kan gi dispensasjoner for kjøring innenfor gjeldende lover og regler. Retningslinjer er utarbeidet for å gi klare føringer for hvilke dispensasjoner som kan gis og for å sikre enhetlig og lik saksbehandling.

Kommunen skal i sin saksbehandling begrense motorferdsel i utmark til et minimum for å ivareta natur og fremme trivselen, jf. lovens formålsparagraf. Kommunen plikter:

- Å veilede søkere i regelverket.
- Å behandle søknader om dispensasjon fra det generelle forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag.

1.2 Virkeområde og definisjoner

De kommunale retningslinjene omhandler motorisert ferdsel i utmark og vassdrag som er søknadspliktig til kommunen, jf. motorferdselloven med tilhørende forskrifter.

Med motorferdsel menes her bruk av motorkjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter, vannscooter o.l.) og båt eller annet flytende (vannscooter o.l.) eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy. Landing omfatter også de tilfeller hvor et motordrevet luftfartøy står like over bakken i den hensikt å laste eller losse.

Med utmark menes udyrket mark som etter lov om friluftslivet ikke regnes som innmark. Setervoll, hustomt, engslått, kulturbeite og skogplantefelt som ligger i utmark, regnes som utmark. Vei i utmark som ikke er opparbeidet for kjøring med bil, anses som utmark. Det samme gjelder opparbeidet veg som ikke er brøytet for kjøring med bil.

For motorisert ferdsel på snødekt mark er sesongen fastsatt til tidsrommet f.o.m. 01.11. t.o.m. 30.04.

2. Generelt

2.1 Forhold ovenfor reindrift

Motorferdselloven har et absolutt krav som tilsier at snøskuterløypene ikke skal være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften.

Løyper som virker inn på reindriftenes særverdiområder og minimumsområder vil normalt anses for å være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften. Med særverdiområder menes flyttlei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting. Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall. Kommunen skal ta hensyn til viktige vinterbeiteområder.

2.2 Søknad om dispensasjoner til motorferdsel

Søknad om dispensasjon for motorferdsel skal leveres skriftlig på søknadsskjema. I løpet av høsten 2022 kan man søke digitalt via Gratangen kommunes hjemmeside.

I søknaden skal det angis og vedlegges:

- Navn og fullstendig adresse på søker og ev. fører.
- Formålet med transporten.
- Opplysninger om kjøretøytype (snøscooter, terrengmotorsykel mv.)
- Hvilket kjøretøy som skal benyttes (registreringsnummer).
- Gårds og bruksnummer på hytte eller hogstfelt.
- Start- og endested.
- Tidsrom/tidspunkt for kjøring. Nødvendig antall turer det søkes om skal oppgis.
- Dato og underskrift.
- Søker skal om mulig benytte korteste vei og primært langs etablerte veier/traséer. Det skal vedlegges en kartskisse hvor kjøretrasé er inntegnet med start- og stoppested.

Kart kan hentes ut av <https://gardskart.nibio.no>

2.3 Behandling av søknader

Gratangen kommune ved enhet Forvaltning og utvikling er delegert avgjørelsesmyndighet etter motorferdselloven og saksbehandler for innkommende søknader om dispensasjon (med unntak av forskriftens § 6 som ikke kan delegeres). For at saksbehandler skal få tilstrekkelig tid til å behandle/saksforberede innkomne søknader om dispensasjon må:

- Søknader om dispensasjon etter forskriftens § 5 første ledd bokstav b), c) og e) må være sendt Gratangen kommune minimum 3 uker før søknaden skal behandles.
- Søknader etter forskriftens § 6 (unntakstilfeller) må være sendt Gratangen kommune minimum 3 uker før forvaltning og utvikling skal behandle søknaden.

3. Dispensasjon til motorisert ferdsel

3.1 Ervervsmessig transport (leiekjøring), jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav a)

Næringsmessig betydning av ervervsløyet og kontinuitet i inntekter fra ervervskjøring vektlegges ved tildeling av løyver. Løyveinnehaver skal så langt råd er, ta på seg transportoppdrag for andre både i helg og hverdag.

Ved søknad om dispensasjon i forbindelse med ervervsmessig transport så skal det også oppgis og vedlegges:

- Ansvarlig person for løyvet. Dersom stedfortreder skal benyttes, skal denne medbringe fullmakt fra løyvehaver.
- Hvilke snøscootere som skal benyttes (registreringsnummer). Normalt skal inntil 5 snøscootere kunne benyttes til leiekjøring.
- Skriftlig tillatelse fra grunneier(e).
- Kartskisse for det området det søkes løyve for leiekjøring innenfor.

Det kreves at løyveinnehaver kan fremlegge oversikt over kjøreoppdrag på fastsatt skjema til enhver tid. Sesongrapportering skal innleveres innen 1. juni hvert år til Forvaltning og utvikling. Overholdes ikke de vilkår som stilles i det gitte løyvet, så kan dette medføre at kommunen inndrar løyvet.

Løyve kan tildeles bedrifter, lag og foreninger registrert i Enhetsregisteret. Innvilget løyve følger kommunevalgperioden (4 år). Kommunen kan sette spesielle vilkår til løyvet.

3.2 Varig funksjonshemming, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav b)

Hytteeiere og medlemmer av hytteeiers nærmeste familie (ektefelle/samboer og barn) med varig funksjonshemming skal normalt kunne gis dispensasjon for kjøring til egen hytte og/eller annet fast bestemmelsessted. Ved behov for ledsager utover nærmeste familie skal denne navngis. Ledsager kan ikke føre snøscooteren alene. Det gis dispensasjon inntil 10 turer (tur/retur) pr. sesong som dokumenteres i kjørebok. Tillatelse kan innvilges for inntil 3 år.

Det kreves legeerklæring som dokumentasjon for varig funksjonshemming vedlagt søknaden.

Dispensasjon for personer som på grunn av alder eller midlertidig sykdom er bevegelseshemmede må vurderes etter forskriftens § 6 (særlige forhold).

3.3 Transport av bagasje/utstyr til fritidsbolig, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav c)

Det kan gis dispensasjon til hytteeier for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte. En slik dispensasjon kan gis til hytteeier eller eiers nærmeste familie (ektefelle/samboer/barn).

3.4 Materialtransport

jfr. forskriftens § 3 første ledd bokstav d) Det tillates transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse. Det forutsettes at kjøringen skal gis så lite omfang som mulig og være knyttet til en vanlig byggeperiode. Kjøring i forbindelse med vanlig vedlikehold omfattes ikke av bestemmelsen, og må behandles etter forskriftens § 6.

3.5 Kjøring i utmarksnæring for fastboende, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav d)

Det må dreie seg om ren næringsmessig virksomhet, for salg og videreforedling. Kommunen kan eventuelt kreve dette dokumentert ved framleggelse av næringsoppgave.

Det kan gis dispensasjon for bruk av snøscooter i forbindelse med drift av utleiehytter som drives som en del av næringsgrunnlaget for et gårdsbruk, herunder nødvendig tilsyn med og transport av gjester til hyttene. Videre vil nødvendig transport i forbindelse med næringsmessig jakt og fiske kunne tillates, der jakten/fisken drives som attåtnæring av en viss inntektsmessig betydning.

Det er ikke tilstrekkelig å betegne det som utmarksnæring at selve transporten er lønnsom for transportøren, og så ledes tillates ikke turtransport av turister, snøscootersafari o.l. etter denne bestemmelsen.

3.6 Transport av ved, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav e)

Transport av ved utover det som er direkte hjemlet i forskriftens § 3 første ledd bokstav g), anses som en kurant dispensasjonsgrunn. Det gjelder transport av ved fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel og transport av ved fra andres eiendom.

Hogstavnale med grunneier skal følge søknaden og hogstfelt skal inntegnes på vedlagt kartskisse. Transporten skal begrenses til et minimum og gjøres fra hogstfelt til nærmeste brøytet bilvei. Dispensasjon gis inntil 3 år.

3.7 Gruppeturer på snødekt mark, jf. forskriftens § 5 første ledd bokstav f)

Beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede kan gis dispensasjon for gruppeturer med snøskuter. Gruppeturer må være arrangert av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner og turmål må være definert.

3.8 Preparering av hundespennløyper, jf. forskriftens § 3 første ledd bokstav e)

Det kan gis tillatelse til preparering av hundespennløyper som skal brukes i samband med organisert handikapkjøring eller i idrettslig sammenheng, f.eks. enkeltarrangement av sportslig karakter.

Dispensasjon kan gis for 1 sesong.

3.9 Transport i forbindelse med utmarksnæring, jf. forskriftens § 5a

Kommunen kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av motorkjøretøy til transport av materiell og utstyr i forbindelse med utmarksnæring. Som utmarksnæring regnes drift av utleiehytter, næringsmessig høsting av naturgoder, turist- og reiselivsnæring, leting og undersøkelse av mineralske ressurser mv., forutsatt at virksomheten er registrert i enhetsregisteret.

For transport av varer, gods mv. til selvbetjente/ubetjente turisthytter søkes dette om etter forskriftens § 6.

Første gangs tillatelse kan gis for inntil to år. Dersom den næringsdrivende etter utløpet av prøveperioden kan dokumentere en samlet omsetning som gjør at virksomheten som tillatelsen gjelder er momspliktig, kan tillatelsen forlenges med fire år av gangen.

På snødekt mark skal kjøring etter første ledd skje langs nærmere bestemte traséer.

3.10 Transport i forbindelse med tilsyn av jervebåser, jf. forskriftens § 5b

Kommunen kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring og tilsyn med jervebåser som er tillatt av fylkesmannen etter forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 31 første ledd bokstav a). Kommunen kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring av åte og åtebuer i forbindelse med felling av jerv. Kjøring etter første og annet punktum skal skje etter bestemte traséer som angis i kommunens vedtak.

Antall tillatte turer skal avgrenses og frem gå av tillatelsen. Lisenshaver skal føre logg over turene. I loggen skal det fremkomme antall turer, dato og klokkeslett.

3.11 Tillatelse ved særlige behov, jf. forskriftens § 6

Hovedutvalget for forvaltning og utvikling kan i unntakstilfeller gi tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Transportbehov i utmarka på bar mark som ikke er nevnt i forskriftens § 2 (generelle unntak), eller kommer inn under forskriftens § 5a avgjøres av hovedutvalget etter forskriftens § 6.

Transportbehovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum. Praksisen er spesielt restriktiv for tillatelser for barmarkskjøring, jf. lovens formålsparagraf.

Det kan ikke gis tillatelse til fornøyelses- eller rekreasjonskjøring. Det kan heller ikke gis dispensasjon etter § 6 dersom behovet kan dekkes tilfredsstillende ved leiekjøring.

3.12 Luftfartøy

Ved nødvendig transport av materialer og utstyr i veiløse områder i sommerhalvåret anbefales bruk av helikopter, og en vil i slike tilfeller oppfordre til at flere går sammen om transport. Dispensasjon for landing og start med luftfartøy vurderes etter motorferdsellovens § 6.

Loven gjelder ikke for selve flygingen.

3.13 Reaksjoner ved brudd på retningslinjer og vilkår

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven eller forskrifter, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, eller medvirker hertil, er strafferettsansvarlig etter lovens § 12. En overtredelse av de kommunale retningslinjene kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning og overtredere kan bli nektet dispensasjon for en viss tidsperiode.

3.14 Naturmangfoldloven

For alle saker som berører naturmangfold følger naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av beslutningen hvordan prinsippene er vurdert i saken.

3.15 Særlige vilkår og klagebehandling på vedtak, jf. forskriftens § 7

For dispensasjoner som Gratangen kommune gir etter forskriftens §§ 3 (bokstav d) og g)), 5, 5a, 5b og 6 setter kommunen vilkår om kjøretidsbestemmelser og traséer for å verne om naturmiljøet samt dempe interessekonflikter:

- Det er ikke tillatt med motorferdsel på snødekt mark mellom 1.mai og 31. oktober.
- Det er kjøreforbud i tidsrommet kl. 23:00 – 07:00 på alle dager, med mindre særlige grunner som vær og kjøreforhold tilsier avvik fra tidsrommet.
- Det er kjøreforbud på alle helligdager i tidsrommet kl. 11:00 – 15:00, med mindre særlige grunner som vær og kjøreforhold tilsier avvik fra tidsrommet.
- Kjøring skal foregå etter fastsatte traséer, angitt i kart, som vedlegges dispensasjonen fra Gratangen kommunen. Transport til hytter skal skje etter korteste vei fra disse traséene.
- Dispensasjon skal medbringes under transporten, og vises fram på forlangende fra politi eller oppsyn.

Kommunens vedtak etter § 5, § 5a, § 5b og § 6 kan påklages til Statsforvalteren i Troms og Finnmark etter klagebehandling i kommunen. Klagen skal sendes pr. brev til Forvaltning og utvikling, Gratangen kommune, Pb. 23, 9471 Gratangen eller e-post til postmottak@gratangen.kommune.no